

מזכרת

משמחת נישואין

של

מנחם מענדל הכהן וחי' מושקא שיחיו
כ"ץ

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה
ברוקלין, ניו-יארק

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו, החתן התמים הרב **מנחם מענדל הכהן** והכלה המהוללה מרת **חי' מושקא שיחיו**.

התודה והברכה לכל קרובי המשפחה, ידידים ומכירים, שהואילו לבוא לשמוח אתנו ביום שמחת לבבנו, ולברך את החתן והכלה שיחיו, ואותנו כולנו, בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בשמחה ובטוב לבב הננו בזה לכבד את המשתתפים בשמחתנו - על יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע בחתונת כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא זי"ע - בתשורה מיוחדת, הכוללת: א) עלי הגהה על חלק משיחות ש"פ שופטים, ב' אלול תשכ"ט, שנערכה (עבור חזרה בראדיא) ע"י הרה"ח ר' משה פינחס הכהן ע"ה כ"ץ, אא"ז של החתן. ב) מענה מכ"ק אדמו"ר זי"ע אליו - בקשר ליובל הארבעים לחתונת כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע זי"ע.

הא-ל הטוב, הוא יתברך, יברך אתכם ואותנו, בתוך כלל אחינו בני יחיו, בברכות מאלופות מנפש ועד בשר, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בקרוב ממש.

מוקיריהם ומכבדיהם

משפחת בלומינג

משפחת כ"ץ

ג' אלול, ה'תשפ"א
ברוקלין, נ.י.

און דאס איז וועגען די טורא און פחד פון אידען פאר די אינם יהודים,
וואס דארף לגמרי ניט זיין (מ'עצ' ע'י) (מ'עצ' ע'י) (מ'עצ' ע'י) (מ'עצ' ע'י)
און ווי די תורה זאגט אונז בתחלת הפרשה הזו, כי תצא למלחמה על

אויביך וראית סוס ורכב עם רב, ממך לא תירא מהם כי ה" אלקיך עמך המעלך
מארץ מצרים, ווען די וועסט ארויסגיין אין א מלחמה אויף דיינע פיינט, און
דו וועסט זעהן א פערד און / דייטוואגען א עם רב מעהר ווי ביי דיר, זאלסט ניט
טורא האבען פאר זיי, ווייל דער אויבערשטער איז מיט דיר און ער האט דין
אויפגעהויבען (ארויסגענומען) פון ארץ מצרים, שטעלט זיך רש"י אויף די ווערטער
סוס ורכב, וואס סוס ורכב איז דאך א לשון יחיד זאגט רש"י בעיני, כולם כסוס אחד
אין דעם אויבערשטענס אויגען זיינען זיי אלע ווי איין פערד און איין רייט
ואגען, איז דאך לכאורה ניט פארשטאנדיג אין פסוק שטייט דאך וראית אז דו
וועסט זעהן, דאס מיינט אז דער איד וועט זעהן סא וואס איז דער ענטפער אז
ביים אויבערשטען זיינען זיי כסוס אחד, און ווי רש"י זאגט ווייטער אויף די
ווערטער עם רב ממך בעיניך הוא רב אבל בעיני אינו רב, אז אין דיינע אויגען
זיינען זיי אסך אבער ניט אין די אויגען פון דעם אויבערשטען,

נאר דער תירץ איז, אז בשעת ווען א איד גייט אנטקעגען זיינע
אויבים זיינע פיינט-דארף ער וויסען אז ה" אלקיך עמך אז דער אויבערשטער איז
מיט איהם, מילא וועט ער זיכער מנצח זיין, אפילו ווען זיי זיינען א עם רב

און מיט אסך סוסים און אסך רכבים, ווייל ביי דעם אויבערשטען זיינען זיי
ווי גאר ניט, און דער פסוק זאגט ווייטער המעלך מארץ מצרים, ניט הוצאתיך
מארץ מצרים נאר המעלך, ער האט דין אויפגעהויבען, ווייל ביי יציאת מצרים זיינען
די אידען אויפגעהויבען געווארען, און דער אויבערשטער איס אלע מאהל מיט זיי
און דאס מאכט אז אאטש זיי זיינען אסך אבער ווי באלד בעיני המקום זיינען
זיי ווייניג דארף זיין דעריבער לא תירא מהם,

ומובן אז עם טאר ניט זיין דער פחד און אימה ביי אידען
פאר די אינם יהודים.

בנוגע דעם פירוש רש"י איז דער רבי שליט"א ממשיך, אז רש"י
איז דא סוכרה מפרש זיין וואס מיינט דער פסוק הירא ורך הלבב, ווייל אין פשטות
הכתובים איז דא ניט פארשטאנדיג ווי באלד פריער שטייט שוין אין פסוק אז מען
האט געזאגט צו זיי אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תפחזו ואל תערצו מפניהם,

ב"ה.

תוכן¹ שיחה מהתועדות ש"ק שופטים תשכ"ט

אין פרשת שופטים (קפיטל כ' פסוק ח') שטעלט זיך רש"י אויף די ווערטער "הירא ורך הלבב" (וואָס דאָס באַציט זיך אויף דעם פסוק וואָס די שוטרים האָבען געזאָגט צו די אידען ווען זיי זיינען אַרויס געגאַנגען האַלטען מלחמה "על אויביך"² – אויף די אידישע פיינט, – "מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו", אַז דער וואָס האָט מורא און האָט אַ ווייך האַרץ זאָל גיין אַהיים און ניט נעמען אַ אַנטייל אין די מלחמה), און איז מפרש "רבי עקיבא אומר כמשמעו שאינו יכול לעמוד בקשרי מלחמה ולראות חרב שלופה": וואָס מיינט דער פסוק "הירא ורך הלבב", פאַר וואָס האָט ער מורא און האָט אַ ווייך האַרץ, זאָגט רבי עקיבא "כמשמעו", ווי דער פאַרשטאַנד, ער האָט מורא ער קען ניט שטיין און זעהן "קשרי מלחמה" און קען ניט זעהן אַ "חרב שלופה" אַ אויסגעשטרעקטער שווערד,

וואָס הגם דאָס איז אַ משנה אין סוטה (דמ"ד³), אָבער רש"י ברענגט דאָך ניט אין זיין פירוש אַלע דרשות רז"ל אויף די פסוקים, נאָר וואו עס איז אַ הכרח אין פשטות הכתוב, אַז מען קען אַנדערש ניט לערנען דעם פשט הכתוב, נאָר מיט דעם ביאור ווי רז"ל זיינען דאָס מבאר; איז דאָס וואָס רש"י ברענגט סיי דאָס וואָס "אינו יכול לעמוד בקשרי מלחמה", און סיי "ולראות חרב שלופה", איז בפשטות: אַזוי ווי אין פסוק שטייט דאָך צוויי ענינים, "הירא", "ורך הלבב", דערפאַר איז רש"י מפרש אַז "הירא" מיינט ער האָט מורא ווייל ער קען ניט שטיין ביי קשרי מלחמה, און "רך הלבב" מיינט ווייל די האַרץ קען ניט פאַרטראַגען אַ חרב שלופה, ווי ער זאָגט אין תוספתא (סוטה פ"ז⁴) "שאפילו גבור שבגבורים וחזק שבחזקים והי' רחמן הי' חוזר",

אָבער די גאַנצע רש"י איז לכאורה ניט מובן, נאָך וואָס דאַרף דאָ רש"י בכלל אויסטייטשען דעם "הירא ורך הלבב", און נאָך דערצו ברענגען דעם מאמר רז"ל פון די משנה, עס איז דאָך מובן בפשטות, אַז פאַר אַ מלחמה האָט מען מורא, ווי עס איז **מבואר ובאריכות בעניננו**⁵ – 5

1) בפרטיות ובארוכה – ראה לקו"ש ח"ט ע' 121 ואילך.

2) פ' שופטים שם, א.

3) עמוד א.

4) קרוב לסופו.

5) **ווי עס איז מבואר ובאריכות בעניננו כו'**: ברשימת ההנחה נכתב כאן:

ווי עס איז מבואר ביי די מלחמות סיחון ועוג אין די פריערדיגע פרשות, און ווי עס שטייט אין פרשת דברים אַז ביי סיחון האָט דער אויבערשטער געזאָגט צו משה רבינו "ראה נתתי בידך את סיחון מלך חשבון וגו"², און ביי עוג מלך הבשן האָט דער אויבערשטער בעדאַרפען זאָגן משה רבינו "אל תירא אותו"³, און ווי רש"י איז דאָרט מפרש (אין סוף פרשת חוקת), און אין פרשת דברים (ג' ב") "שהי' מתירא משה שלא תעמוד לו זכות שמש לאברהם", אַז משה רבינו האָט מורא געהאַט עס זאָל צו עוג מלך הבשן ניט ביישטיין דער זכות וואָס ער האָט משמש געווען צו אברהם אבינו, וואָס דאָס איז געווען ביי משה רבינו (און עס קען דאָך זיין אַז ביי אַ מלחמה ווי די תורה רעדט דאָ "כי תצא למלחמה על אויביך" איז אויך אַמאָהל מעגליך עס זאָל זיין ביי זיי אַ זכות). אויך איז דאָך ידוע אַז "השטן מקטרג בשעת הסכנה", ווי רש"י אַליין ברענגט דאָס אין פירושו על התורה (ויגש מ"ד כ"ט), איז מילא מובן אַז בשעת יציאה למלחמה וואָס דאָס איז אַ סכנה איז דער שטן מקטרג,

א) דברים ב, כד.

ב) שם ג, ב.

פסוקים לפני זה⁶: אל ירך גוי מפניהם בפרש"י שם⁷.

אויך איז ניט מובן צוליב וואָס דאָרף רש"י ברענגען אַז דער בעל המימרא איז רבי עקיבא, כמבואר כמה פעמים אַז רש"י ברענגט נאָר דעם שם בעל המימרא וואו דאָס איז נוגע אין פשט הכתובים, און ווי מיר זעהן כמ"פ אַז רש"י ברענגט "רבתינו אמרו", וכדומה לזה, און ברענגט ניט דעם שם בעל המימרא נאָר כאמור ווען דאָס איז נוגע צום פשט הכתוב,

און אַז רש"י ברענגט שוין די פי' פון רבי עקיבא, ברענגט ווייטער רש"י אויך דעם פי': רבי יוסי הגלילי אומר אַז "הירא ורך הלבב" מיינט "הירא מעבירות שבידו", און רש"י ברענגט דאָ אויף די מימרא פון רבי יוסי הגלילי אַ גאַנצע אריכות (אַסך מעהר ווי עס איז דאָ אין די משנה (אין סוטה)); איז דאָך משמע פון רש"י אַז רבי עקיבא'ס פשט איז ניט אינגאַנצען גלאַטיג נאָר מען מוז אַנקומען צו דעם פשט פון רבי יוסי הגלילי, (חאָטש דער פשט פון רבי עקיבא איז מער נוטה לפשטות הכתובים ווייל צוליב דעם ברענגט איהם רש"י פריער), און דער פשט פון רבי יוסי הגלילי איז אויך ניט גלאַטיג דערפאַר מוז רש"י אויך ברענגען ואדרבא בראשונה דעם פשט פון רבי עקיבא⁸.

אין אַ שיחה ארוכה בהרחב הביאור האָט דער רבי שליט"א מבאר געווען די רש"י, אָבער צוליב די קורצע צייט פון אונזער בראַדקעסט וועלען מיר דאָ ברענגען נאָר אַ נקודה.

דער רבי שליט"א האָט ממשיך געווען אַז ער האָט בוחר געווען דעם שבת צו לערנען און מבאר זיין די רש"י פון די סדרה, ווייל דאָ איז דאָ אַ ענין וואָס עס רעדט זיך וועגען דעם בזמנים האחרונים, און דאָס איז וועגען די מורא און פחד פון אידען פאַר די אינם יהודים, וואָס דאָרף לגמרי ניט זיין (ואעפ"י שצ"ל אל תתגרה כו'⁹ – אי"ז שייך לנדו"ד),

און ווי די תורה זאָגט אונז בתחלת הפרשה הזו, "כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי ה' אלקיך עמך המעלך מארץ מצרים"², ווען דו וועסט אַרויסגיין אין אַ מלחמה אויף דייע פיינט, און דו וועסט זעהן אַ פערד און אַ רייטוואָגען, אַ עם רב מעהר ווי ביי דיר, זאָלסט ניט מורא האָבען פאַר זיי, ווייל דער אויבערשטער איז מיט דיר און ער האָט דיך אויפגעהויבען (אַרויסגענומען) פון ארץ מצרים; שטעלט זיך רש"י אויף די ווערטער "סוס ורכב", וואָס סוס ורכב איז דאָך אַ לשון יחיד, זאָגט רש"י: "בעיני, כולם כסוס אחד", אין דעם אויבערשטענס אויגען זיינען זיי אַלע ווי איין פערד און איין רייט וואָגען, איז דאָך לכאורה ניט פאַרשטאַנדיג, אין פסוק שטייט דאָך "וראית", אַז דו וועסט זעהן, דאָס

דערפאַר קען זיין מורא, דאָריבער זאָגט די תורה אַז די שוטרים האָבען געזאָגט "מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו".

כ"ק אדמו"ר העביר קולמוס על כל זה, כתב בצדו: מבה"ל, ותיקן (כבפנים).

6) פ' שופטים שם, ג; ושם: "ואמר אליהם שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על אויביכם, אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם".

7) ושם: "ד' אזהרות כנגד ד' דברים שמלכי האומות עושין .. אל ירך לבבכם – מצהלת סוסים, אל תיראו – מהגפת התריסין, ואל תחפזו – מקול הקרנות, ואל תערצו – מקול הצוחה". – הובא גם להלן בפנים השיחה (ד"ה בנוגע דעם פירוש רש"י).

8) הביאור בזה – ראה לקו"ש שם ע' 125 ואילך.

9) ראה פסחים ק"ג, א.

מיינט אַז דער איד וועט זעהן, טאָ וואָס איז דער ענטפער אַז ביים אויבערשטען זיינען זיי כסוס אחד, ובפרט ווי רש"י אליין זאָגט ווייטער אויף די ווערטער "עם רב ממך" – "בעיניך הוא רב אבל בעיני אינו רב", אַז אין דיינע אויגען זיינען זיי אַסך אָבער ניט אין די אויגען פון דעם אויבערשטען,

נאָר דער תירוץ איז, אַז בשעת ווען אַ איד גייט אַנטקעגען זיינע אויבים – זיינע פיינט – דאַרף ער וויסען אַז "ה' אלקיך עמך", אַז דער אויבערשטער איז מיט איהם, מילא וועט ער זיכער מנצח זיין, אפילו ווען זיי זיינען אַ עם רב און מיט אַסך סוסים און אַסך רכבים, ווייל ביי דעם אויבערשטען זיינען זיי ווי איין סוס ורכב, און דער פסוק זאָגט ומדגיש "המעלך מארץ מצרים", ניט כרגיל (בעשה"ד ובכ"מ – יצי"מ) "הוצאתיך מארץ מצרים" נאָר "המעלך", ער האָט דיך אויפגעהויבען, ווייל ביי יציאת מצרים זיינען די אידען אויפגעהויבען געוואָרען, און דער אויבערשטער איז אַלע מאָהל מיט זיי, און דאָס מאַכט אַז חאָטש זיי זיינען אַסך אָבער וויבאַלד בעיני המקום זיינען זיי ווייניג דאַרף זיין דעריבער "לא תירא מהם", ומובן אַז עס טאָר ניט זיין דער פחד און אימה ביי אידען פאַר די אינס יהודים.

בנוגע דעם פירוש רש"י איז דער רבי שליט"א ממשיך, אַז רש"י איז דאָ מוכרח מפרש זיין וואָס מיינט דער פסוק "הירא ורך הלבב", ווייל אין פשטות הכתובים איז דאָ ניט פאַרשטאַנדיג: וויבאַלד פריער שטייט שוין אין פסוק אַז מען האָט געזאָגט צו זיי "אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם"⁷, איז אויב מען האָט שוין אָנגעזאָגט¹⁰ אַז "אל תיראו וגו'" – און ווי רש"י טייטשט דאָרט אויס אַז דאָס איז כולל אַלע סוגי יראות "כנגד ארבעה דברים שמלכי האומות עושים", אַז כנגד די אַלע פיר ענינים וואָס די מלכי האומות טוען אָנשרעקען די אידען, זאָגט אויף דעם דער פסוק פיר ענינים "אל ירך לבבכם וגו'" – טאָ ווי קומט יעצט אַז עס זאָל נאָך זיין אַ "ירא ורך הלבב", (מען האָט דאָך זיי שוין פריער מזהיר געווען "אל תיראו"), ואת"ל – שלא הועיל הדיבור, הרי הי' צ"ל הציווי דהירא ורה"ל¹¹ קודם לכל הציווים¹² שה"ז העיקר במלחמה "אל ירך גו'" – משא"כ בונה בית גו' שהוא רק לשלול עגמ"נ כפרש"י, דאָס איז מכריח רש"י לערנען אַ נייעם פשט,

ובהקדם אַז פריער, דאָס וואָס מען האָט אָנגעזאָגט די פיר ענינים "אל ירך לבבכם אל תיראו וגו'" איז געווען ווי רש"י זאָגט פריער¹³ "סמוך לצאתכם מן הספר מגבול ארצכם", ווי זיי זיינען אַרויס געגאַנגען פון די גרעניץ פון זייער לאַנד אָבער זיינען נאָך ניט געווען נאָענט ביי די מלחמה גופא – ביי דעם שדה הקרב, איז אויף דענסמאָל בתחלת היציאה האָט מען זיי געוואָרענט "אל תיראו", איצטער רעדט דער פסוק (אין פשטות הכתובים) ווען זיי זיינען שוין קרוב לשדה הקרב, איז בשעת מען זעהט די הכנות למלחמה בפועל – קשרי המלחמה ושליפת

(10) איז אויב מען האָט שוין אָנגעזאָגט כו': בצד פסקא זו – רשם כ"ק אדמו"ר: העיקר חסד, ובהמשך הפסקא הוסיף (כבפנים): ואת"ל – שלא הועיל... לשלול עגמ"נ כפרש"י.

(11) = ורך הלבב.

(12) כלומר, שהציווי "מי האיש הירא ורך הלבב גו'" (פסוק ח) – צ"ל לפני הציוויים ד"מי האיש אשר בנה בית חדש גו'" (פסוק ה), "ומי האיש אשר נטע כרם גו'" (פסוק ו), "ומי האיש אשר ארש אשה גו'" (פסוק ז).

(13) פ' שופטים שם, ב – ד"ה קרבכם אל המלחמה.

החרב) איז ווייניג וואָס מ'האָט פריער געזאָגט, און עס קומט אַ פרישע מורא, און דאָס זאָגט רש"י "כמשמעו", פשוט ווען ער זעהט די קשרי המלחמה און חרב שלופה פאלט אַ נייע מורא, כי אינו דומה ראיי לשמיעה¹⁴ וכמפורש בקרא (שמות לב): וידבר הוי' גו' עשו גו' (ובכ"ז) וירד גו' וב' לוחות העדות בידו גו' (אבל כאשר) וירא את העגל ומחולות (אז תומ"י) ויחר גו' וישלך מידי גו', דאָריבער זאָגט מען "הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו"¹⁵,

און דאָס וואָס רש"י ברענגט דעם בעל המימרא "רבי עקיבא אומר", האָט דאָס דער רבי שליט"א מבאר געווען באַרוכה¹⁶ עפ"י שיטות רע"ק וריה"ג¹⁷ במשנה: רפ"ז דפסחים, כתובות (ג, ג). ספרי חוקת ועוד. מיר דאָ וועלען איבערגעבען אין אַ נקודה ווי עפ"י יינה של תורה וואָס עס איז דאָ אין פרש"י על התורה¹⁸,

עס איז דאָ אַ גמרא אין סנהדרין דף ק"י ע"ב בנוגע רבי עקיבא "שבקה רבי עקיבא לחסידותי", זאָגט דאָרט רש"י, אין וואָס באַשטייט חסידות¹⁹ – "שרגיל לזכות את ישראל", אַז רבי עקיבא האָט מלמד געווען אַלע מאָהל זכותים אויף אידען (און ווי די גמרא איז דאָרט מפרש, אַז אַזעלכע וואָס אַנדערע האַלטען שאין להם חלק לעוה"ב זאָגט רבי עקיבא אַז יש

(14) מכילתא יתרו יט, ט. ועוד.

(15) ברשימת ההנחה – שואל כאן רמ"פ הכהן כ"ץ:

(אם יש סיוע לזה מ"ת"ר (סוטה דמ"ב) פעמיים מדבר – אחת בספר ואחת במלחמה", והגם שרש"י שם

מפרש שגם "וירא ורך הלבב" אמרו בספר, וכן ברמב"ם פ"ז דה' מלכים שהמפרשים מדברים עדי"ז).

ולחעיר בכ"ז מלקו"ש שם ע' 124 הערה 20; ושם:

בסוטה מב, סע"א ואילך: "בספר מה הוא אומר שמעו דברי מערכי המלחמה וחזרו, במלחמה מה הוא אומר אל ירך לבבכם כו". ומפשטות הסוגיא שם (ראה לח"מ הלי מלכים פ"ז ה"ב, שכי"ה לפי פרש"י) מוכח, ש"מי האיש גו" אמר רק בספר. ולפ"ז אמר "אל ירך לבבכם" – לאחרי "מי האיש". אבל פשוטו של מקרא ה"ה, ש"אל ירך לבבכם" אמר לפני "מי האיש".

ולחעיר מרמב"ם שם ה"ג, ובלח"מ שם (ה"ב) "שדחקו סדר הכתוב". אלא שלפי הרמב"ם – דרך ההלכה – סדר הכתוב הוא בעת עריכת המלחמה, וההתראה דספר – לא איירי בה קרא. משא"כ לפי דרך הפשט – שתי ההכרזות (ובהסדר שנאמרו בכתוב) היו "כקרבכם אל המלחמה – סמוך לצאתכם מן הספר" (לעיל כ, ב. פרש"י שם).

(16) לקו"ש שם ע' 127 ואילך.

(17) בענין – "ווען אַ געוויסער פסוק קען געלערנט ווערן אין צוויי אופנים: אַז ער איז כולל כמה פרטים, אָדער אַז ער רעדט בלויז וועגן איין פרט – געפינט מען בכו"כ מקומות, אַז ר"ע לערנט אַז דער פסוק אַנטהאַלט כמה פרטים און ריה"ג לערנט אַז ער מיינט בלויז איין פרט. ולדוגמא... (לקו"ש שם).

(18) ראה סה"ש תרצ"ז ס"ע 197 (נעתק ב"היום יום" כט שבת).

(19) יצויין שברשימת ההנחה נכתב: "אין וואָס איז באַשטאַנען זיין חסידות", וכ"ק אדמו"ר תיקן (כבפנים): "אין וואָס באַשטייט חסידות". – ולחעיר מרשימת ההנחה דשיחה זו בתו"מ התוועדות חני"ז (תשכ"ט ח"ד) ע' 325 הערה 128 (משיחות קודש תשכ"ט ח"ב ע' 443): "כמפורש להדיא ברש"י ("אַ אַפּענע רש"י") בפירוש דברי הגמרא במסכת סנהדרין (שם): "שבקי ר' עקיבא לחסידותי", כך, שכל אחד – ללא חילוק אם הוא ליטאי ("אַ ליטוואַק"), מחסידי פולין ("אַ פּוילישער"), או א' משאר י"ב שבטי ישראל – יכול לראות, ש"חסידי" הוא מי ש"רגיל לזכות את ישראל", ללא חילוק אם מדובר אודות צדיקים או אודות "דור המדבר", שלכן, כאשר פעם א' לא הי' כן ("השתא מחייב להוי"), עושים מזה "רעש" ("אַ גאַנצער טומלי"): "שבקי ר' עקיבא לחסידותי"!".

ג) כלומר, לביאור כ"ק אדמו"ר כאן – שההכרזה ד"אל ירך לבבכם גו" היא בתחלת היציאה, ואילו ההכרזה ד"מי האיש הירא ורך הלבב גו" היא כאשר מתקרבים יותר לשדה הקרב (שאז נוצר סוג אחר של פחד ומורא; ומטעם זה – כמבואר בלקו"ש שם ע' 125 – באה הכרזה זו בסוף כל ההכרזות, כי שכל שמתקרבים יותר – כך עלול יותר שיפחד וייתירא).

ד) ושם: "עת שעורכין המערכות והם קרבים להלחם, משוח מלחמה עומד במקום גבוה .. ואומר להם .. שמע ישראל אתם קרבים היום .. אל ירך לבבכם .. ואח"כ מדבר משוח מלחמה מי האיש אשר בנה .. אשר נטע .. אשר ארש .. ואח"כ מדבר השוטר מעצמו ואומר מי האיש הירא ורך הלבב כו".

מזכרת מנישואי מנחם מענדל הכהן וחי' מושקא שיחיו כ"ץ – ג' אלול ה'תשפ"א

להם חלק לעוה"ב), איז רבי עקיבא מיט זיין לימוד זכות אויף אידען קען ניט האַלטען ווי רבי יוסי הגלילי אַז "הירא ורך הלבב" מיינט "הירא מעבירות שבידו", ווייל אויב ער איז אַ ירא, ער האָט מורא פאַר דעם אויבערשטען מצד די עבירות שבידו, מוז דאָס מצד טבע בני"מ (מאמינים בני מ'י²⁰) בריינגען צו אַ הרהור פון תשובה, און פס"ד מפורש²¹ שהרהר תשובה – נעשה צדיק גמור, והי'ז בשעתא חדא און ברגעא חדא²² כדמוכח בקידושין שם, משא"כ לריה"ג (להעתיק מהרשום בפתקת הריל"ג שי'²³).

בנוגע דעם צו השעה פון מבצע תפילין האָט כ"ק אדמו"ר שליט"א אָנגעוויזען אויף דעם כלי

(20) = מאמינים – שבת צו, א.

(21) קידושין מט, ב.

(22) זח"א קכט, סע"א.

(23) משא"כ לריה"ג (להעתיק מהרשום בפתקת הריל"ג [=הריל"ג גראַנער] שי'): הכוונה, כנראה, למענה שנדפס בשיחות קודש שם ע' 444; ושם: "משא"כ ריה"ג דאינו (רגיל) ומחשיב כ"כ כו' – ראה חגיגה יד, א. משנה מכות פ"ב מ"ז. סנה' ספ"י. – ועד"ז בלקו"ש שם ע' 129 הערה 41: "משא"כ ריה"ג, שאינו מחשיב כ"כ – ראה חגיגה יד, א: "אחד לו ואחד לדוד דברי ר"ע. אמר לו ריה"ג עקיבא עד מתי אתה עושה שכונה חולי". ולהעיר גם מפלוגתת ריה"ג ור"ע במשנה ס"פ חלק. מכות יא, ב".

*

ברשימת ההנחה – ממשיך כאן בהביאור ע"פ "יינה של תורה":

און ווי מיר געפינען ביי רבי עקיבא (ברכות דס"א^ה) אַז ער האָט געזאָגט "כל ימי הייתי מצטער מתי יבוא לידי ואקיימנה", דער ענין המסירת נפש, (וואָס ביי רבי עקיבא אַליין איז טאַקע אַזוי געווען "שיצאה נשמתו באחד"), אָבער דאָס וואָס עס פאָדערט זיך ביי אַלעמען מוז ניט זיין די יציאת הנפש מהגוף בפועל, נאָר על דרך ווי מיר געפינען אַז בסוף תפילת נעילה זאָגט מען "שמע ישראל" איין מאָהל בקול רם, שטייט בשם השל"ה אַז מען זאָל דאָן אינזינען האָבען דעם ענין המסירת נפש, און גלייך זאָגט מען "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" דריי מאָהל (און ווי עס איז מבואר אין די מאמרים פון דעם פריערדיגען רבי'ן נ"ע^א איז דאָס כנגד די דריי עולמות בריאה יציאה עשי'), איז אויב עס איז דאָ בשעתא חדא און ברגעא חדא דער הרהור תשובה אַז ער האָט מורא מעבירות שבידו, און דאָס איז אין די בחינה פון מסירת הנפש – מסירת הרצון^ב, איבערגעבען אַז זיינע רצונות זאָלן נאָר זיין צום דעם אויבערשטען, איז ער אויס בעל עבירה, דאָריבער לערנט רבי עקיבא "כמשמעו". כ"ק אדמו"ר העביר קולמוס על כל זה, וכתב בצדו: אַרייכער ענין וקובע ברכה לעצמו (וכנראה – לא תפסוהו). וראה לקו"ש שם ע' 128 ואילך; שיחות קודש שם ס"ע 443 ואילך.

*

בקשר לביאורים הנ"ל – מעיר כאן הרמ"פ הכהן כ"ץ:

(בהפירוש הזה עפ"י יינה של תורה הנה רבי עקיבא לא יכול לאמר "הירא מעבירות שבידו", ובהפירוש [הקודם] (ע"פ פש"מ)) שע"ז מובא הראיות מהש"ס החלוקות בין רבי עקיבא לר"י הגלילי^ה הי' – שרבי עקיבא ס"ל גם כר"י הגלילי "הירא מעבירות שבידו", ור"י הגלילי ס"ל דוקא מהעבירות שבידו; ובכסף משנה ובלח"מ (בשם הסמ"ג^ג) דרבי יוסי הגלילי מודה לרבי עקיבא רק שמוסיף. וי"ל שזהו להלכה אבל לא בפשטות הכתובים). במענה ע"ז – מתח כ"ק אדמו"ר קו תחת כתבו "שזהו להלכה אבל לא בפשטות הכתובים". כלומר, מאשר את תירוצו. וראה גם כס"מ שם. לקו"ש שם ע' 126 הערה 26.

*

ברשימת ההנחה – מסיים כאן הביאור ע"פ "יינה של תורה":

און די הלכה איז ווי רבי עקיבא, ווייל הלכה כרבי עקיבא מחברו^א, און אַמאָהל אויך מחברו^ב, און ווי דער פסק הפוסקים בזה כרבי עקיבא. וגם ע"ז העביר כ"ק אדמו"ר קולמוס.

ה) עמוד ב.

ו) הובא במחזור שם.

ז) ראה סה"מ תרצ"ט ע' 142.

ח) ראה תו"א מקץ לו, ב. ובכ"מ.

ט) ראה לעיל הערה 17.

י) בדברי הרמב"ם שם ספ"ז (שפוסק כר"ע).

יא) עירובין מו, ב. וש"נ.

יב) ראה אנציקלופדי' תלמודית ערך הלכה (כרך ט ע' רפה ואילך). וש"נ.

מזכרת מנישואי מנחם מענדל הכהן וחי' מושקא שיחיו כ"ץ – ג' אלול ה'תשפ"א

יקר בפירושו על התורה אין די סדרה פון פרשת שופטים (כ' ג') אויף דעם וואָס די רז"ל זאָגען אויף דעם פסוק "שמע ישראל"²⁴ אַז זיי זאָלן האָבען דעם זכות פון זאָגען "שמע ישראל", שרייבט דער כלי יקר אַז דאָס זאָגען "שמע ישראל" איז געווען אין די תפילין, וז"ל: ע"י תפילין שבראשו תפול אימתה ופחד על האויבים כמו"ש²⁵ וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, ואמרו רז"ל²⁶ אלו תפילין שבראש, ולדבר זה צריכין במלחמה שיראו השונאים ויראו מהם.

טייערע צוהערער, נוצט אויס אייער השפעה אַז וואָס מעהר אידען זאָלן לייגען תפילין כדי עס זאָל זיין דער "ויראו ממך" – ביז לקיום היעוד²⁷ ונתתי שלום בארץ.

(24) סוטה מב, סע"א (הובא בפרש"י עה"פ שם: "שמע ישראל – אפילו אין בכס זכות אלא קריאת שמע בלבד, כדאי אתם שיושיע אתכם").
(25) תבוא כח, יו"ד.
(26) ברכות ו, א. וש"נ.
(27) בחוקותי כו, ו.

[מוצש"ק וישלח, ט"ז כסלו, ה'תשכ"ט]

- (1) ולא ידעתי – "עיקר ומקור כל הברכות לעולם המשיך יצחק דוקא" (סי' סוף ש' התקיעות) ונמשך דוקא ע"י ש"לא ידעתי" (אוה"ת ע' 327) ובאופן "במרמה" – לא ידעתי.
- (2) שמונה תיבות – ה (מל' או בינה – אוה"ת ע' 125) – סה"כ ארבעים.

(1) במכתבו:

הנני בזה ע"ד שזכיתי להיות הכהן המברך ביום ה' העבר – בלילה – לרגלי חגיגת שנת הארבעים [י"ד כסלו תרפ"ט-תשכ"ט] לחתונת כ"ק אדמו"ר שליט"א עם זוגתו הרבנית שתליט"א.

הנה טרם שנכנסנו להיכל כ"ק אדמו"ר שליט"א לא אמרו לי כלל שאני אצטרך להיות הכהן המברך, וא"כ כשנכנסנו פנימה והרה"ח הרה"ג רש"ל [ר' שמואל לעוויתין] שי' אמר לי שבתור כהן אתן ברכה – נתרגשתי מאד, כי לא חשבתי כלל מזה, ולא ידעתי באיזהו אופן ומה לאמר, וגם, זה הפעם הראשון אחרי שעברתי על הנתוח ל"ע שזכיתי ליכנס להיכל כ"ק אדמו"ר שליט"א, וגם עלה במחשבתי החזיון של החתונה לפני מ' שנה שהייתי אז בגיל ט"ו שנה, וע"כ לא ידעתי בתחלה מה לעשות ומשו"ז חכיתי מעט, ואחרי שהרש"ל שי' אמר לי עוה"פ הנה אחזני – ל"ע – רעדה בפוי"מ ודא לדא נקשן, ואמרתי את הברכה ואחר [כך] לא יכלתי לדבר אז, אבל בלבי הי' להגיד אז כל הברכות שהי' צריכים להגיד בדבור, והרי כאלו הייתי פורטם.

על כותבו שכש"הרה"ח הרה"ג רש"ל שי' אמר לי שבתור כהן אתן ברכה – נתרגשתי מאד .. ולא ידעתי באיזהו אופן ומה לאמר כו"ו – הקיף כ"ק אדמו"ר תיבות "ולא ידעתי", וכתב (כבפנים (1)).

(סי' סוף ש' התקיעות): סידור עם דא"ח – רמז, ב.

ש"לא ידעתי": תולדות כז, ב.

(אוה"ת ע' 327): עה"פ "ויתן לך האלקים גו"ו" (תולדות שם, כח).

"במרמה": תולדות שם, לה.

(2-5) במכתבו:

בהזדמנות זו הנני מרהיב בי להעיר ע"ד המדובר אז מכ"ק אד"ש בענין מ' סתומה ומ' פתוחה*, שבפ' וישלח – פרשה שני – (ל"ב ט"ו) פסוק "עזים מאתים וגו"ו", הנה הפסוק הזה יש לו שמונה תיבות וכל תיבה סופה במ' סתומה (ואשר לא נמצא פסוק באופן כזה בתנ"ך).

וכן להעיר אשר במשנה (אבות סוף פ"ה) "בן ארבעים לבינה", הנה המימרא של ה"ארבעים לבינה"

היא השמינית מההתחלה "בן חמש למקרא"***.

על הערתו שבפסוק "עזים מאתים וגו"ו" יש "שמונה תיבות וכל תיבה סופה במ' סתומה" – הקיף כ"ק אדמו"ר תיבת "שמונה" לחוד (וסימנו בחץ) ותיבת "תיבות" לחוד (וחיבר ביניהן), וכתב (כבפנים (2)); ובסיום הערתו זו – כתב כ"ק אדמו"ר (כבפנים (3-4)).

ועל הערתו ש"במשנה .. המימרא של ה"ארבעים לבינה" היא השמינית מההתחלה כו"ו – הקיף כ"ק אדמו"ר תיבת "לבינה", וכתב (כבפנים (5)).

שמונה תיבות – ה (מל' או בינה .. סה"כ ארבעים: כלומר, כל תיבה – ה, וזאת, כי "תיבה" היא מל' או בינה – כדלקמן מאוה"ת ע' 125 – הנרמזות באות ה"א דשם הוי' (ה"א עילאה וה"א תתאה – ראה זח"ג יז, א (ברע"מ). תקו"ז בהקדמה ו, ב. ובכ"מ); וכיון שבפסוק הנ"ל (ד"עזים מאתים גו"ו) ישנם שמונה תיבות (ח' פעמים ה'), הרי – סה"כ ארבעים.

אוה"ת ע' 125: עה"פ "אלה תולדות נח" (ר"פ נח); ושם: "דהנה שורש ענין התיבה דנח מבואר בכתבי האריז"ל דתיבת נח הוא בחי' מל' דבינה .. ובפרדס ערך תיבה הביא ע"ז ב' פירושים, וז"ל: תיבה המוסכם בדברי הרשב"י ע"ה בזהר וברע"מ שהתיבה הוא במל'. .. אמנם בתיקונים אומר כי תיבת נח הוא בבינה, עכ"ל. ואפ"ל דאם היא במל' א"כ התיבה לשון תיבות ואותיות הדבור. ואם היא בבינה א"כ התיבה היא תיבות וצירופי אותיות המחשבה כו"ו.

* שיחת ש"פ וישלח, ט"ז כסלו שנה זו ס"ז ואילך (תו"מ התוועדויות חנ"ד (תשכ"ט ח"א) ע' 329 ואילך). וש"נ.

** ושם: "עזים מאתים ותישים עשרים רחלים מאתים ואילים עשרים".

*** לפי סדר המשנה שם: (א) בן חמש .. (ב) עשר .. (ג) שלש עשרה .. (ד) חמש עשרה .. (ה) שמונה עשרה .. (ו) עשרים .. (ז) שלשים .. (ח) ארבעים לבינה.

- (3) ת"ח על ההערה היפה. ועיין בעה"ט, מדרש לקח טוב, ל"ת להאריז"ל וס' הליקוטים – עה"פ.
- (4) ולהעיר ג"כ ד"שמינית שבשמינית" – הפ' קטונתי (נדפס בשם הגר"א?).
- (5) לבינה – ספ"י השמינית (ממטלמ"ע).

בעה"ט, מדרש לקח טוב, ל"ת להאריז"ל וס' הליקוטים – עה"פ: ושם (תוכן), שח' מ"מין רצופים אלו (שבמנחת יעקב לעשו) – ע"ש שהטיל בהם יעקב מומין, שלא יקריב מהם קרבן; וכנגדם בקדושה – ח' מ"מין רצופים שבפסוקים "תמימים ומנחתם ונסכיהם גוי' כמשפטם" (פינחס כט, לב-ג). – "וכדי שלא תאמר ח"ו שאלו הח' ממין אחרים דבקדושה ג"כ רומזים מומין, לזה הקדים בפי' שלפניו ואמר תמימים כו" – ל"ת להאריז"ל שם).

ד"שמינית שבשמינית" – הפ' [=הפסוק] קטונתי (נדפס בשם הגר"א?): ראה פרדס יוסף (להר"י פאצאנאווסקי) וישלח שם (ושם: "והגר"א מווילנא ז"ל כי על הגמ' בסוטה דף ה' .. ת"ח מותר להתגאות שמיני שבשמינית, כי הפסוק קטנתי הוא הפסוק השמיני שבפרשה וישלח שהיא פרשה השמינית שבתורה כו"י). ועוד. וראה גם סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 100. ובכ"מ.

לבינה – ספ"י השמינית (ממטלמ"ע): ראה זח"ג רמה, ב. תקו"ז תכ"א (סא, ב). לקו"ת דרושי שמע"צ פד, ג. ובכ"מ.

לזכות

החתן הת' **מנחם מענדל הכהן** והכלה מרת חי' **מושקא שיחיו**

כ"ץ

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

ג' אלול, ה'תשפ"א

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' **יוסף יצחק הכהן** וזוגתו מרת **נחמה דינה שיחיו כ"ץ**

הרה"ת ר' **מנחם מענדל** וזוגתו מרת **שטערנא שרה שיחיו בלומינג**

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' **זאב יחזקאל הכהן** וזוגתו מרת **רישא שיחיו כ"ץ**

הרה"ת ר' **יוסף חיים הכהן** וזוגתו מרת **מלכה רייזל שיחיו ראָזענפעלד**

הרה"ת ר' **שלמה** וזוגתו מרת **אסתר הדסה שיחיו בלומינג**

הרה"ת ר' **אלכנסדר סנדר** וזוגתו מרת **חנה דבורה רייזל שיחיו קאגאן**